

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Кафедра теорії та методики навчання мистецьких дисциплін

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної конференції
«МИСТЕЦТВО ТА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
В СУЧАСНОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ»

17-18 квітня 2025 року

м. Запоріжжя
(університет тимчасово переміщений)
2025

Міністерство освіти науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Відділ змісту і технологій педагогічної освіти
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Рівненський державний гуманітарний університет
Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича
Інститут міжкультурних студій центрально-східної Європи
Варшавського університету

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

«МИСТЕЦТВО ТА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ»

17-18 квітня 2025 року

Запоріжжя (університет тимчасово переміщений)
2025

УДК 78.071.5:008](062)

М 65

*Рекомендовано до друку вченою радою Бердянського державного педагогічного
університету (протокол № 12 від «29» травня 2025 р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

СИЧКОВА Яна Олександрівна – докторка технічних наук, професорка, проректорка з наукової роботи Бердянського державного педагогічного університету;

ЛЕСИК Анжеліка Сергіївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету;

БУЗОВА Олена Дмитрівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету;

ГРИГОР'ЄВА Вікторія Вікторівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету;

РЕЦЕНЗЕНТИ:

СТРАТАН-АРТИШКОВА Тетяна Борисівна – докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри мистецької освіти Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка.

ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта Іванівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету.

М 65 Мистецтво та мистецька освіта в сучасному європейському соціокультурному просторі : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (17-18 квітня 2025 р., м. Запоріжжя) / [упоряд. В.В. Григор'єва, А.І. Омельченко]. Запоріжжя : БДПУ, 2025. 180 с.

До збірника увійшли доповіді та повідомлення, у яких відповідно до заявлених секцій розглядаються такі проблеми: «Актуальні дискурси методики викладання мистецтв: традиції та європейська інтеграція», «Міжкультурна комунікація та популяризація національно-патріотичних цінностей в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти», «Сучасні аспекти розвитку цифрових технологій в мистецькій освіті», «Штучний інтелект та майбутнє мистецької освіти: теорія і практика», «Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін».

УДК 78.071.5:008](062)

Автори доповідей та повідомлень відповідають за достовірність і вірогідність викладеного матеріалу, належність поданого матеріалу їм особисто, правильне цитування джерел та посилання на них. Думки авторів можуть не збігатися із позицією редакційної колегії.

© Колектив авторів, 2025

© Кафедра теорії та методики навчання
мистецьких дисциплін, ФППОМ, БДПУ, 2025

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

БУЗОВА О. Д. Забезпечення педагогічних аспектів музичної підготовки студентів	8
ВОВК М. П. Тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні: виклики та перспективи	15
КОРОЛИК-БОЙКО Л. Мистецька освіта і міжнародні фестивалі-конкурси: сприяння культурній інтеграції та популяризація національних цінностей	23
СТРАТАН-АРТИШКОВА Т. Б. Івент-технології у творчо-виконавській підготовці майбутнього викладача музичного мистецтва	32
АКТУАЛЬНІ ДИСКУРСИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦТВ: ТРАДИЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ	
БУЗОВА О. Д., АНДРЕЄВА Н. Педагогічна інтерпретація художньої культури в змісті підготовки вчителя мистецтва	36
ГРИГОР'ЄВА В. В., СТЕНГЕЦЬКА І. Структурні компоненти готовності майбутніх викладачів музичного мистецтва ЗВО до використання технології змішаного навчання.....	44
ЗУБЧУК А. І. Основні етапи формування суб'єкт- суб'єктивних відносин між учасниками освітнього процесу.....	49
КАЧЕРОВА О. Г., ФЕДОРЧЕНКО А. Мистецтво майбутнього: арт-терапія як чинник соціальних трансформацій і розвитку суспільства.....	55
КОВАЛЬ К. В. Виховання толерантності здобувачів початкової освіти у контексті реалізації інтегрованого курсу «Мистецтво».....	59

ОМЕЛЬЧЕНКО А. І. Розвиток емоційного інтелекту в майбутніх вчителів мистецтва в сучасних умовах	62
ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., ГРИГОРОВИЧ О. Вплив мистецтва на психоемоційний стан учнів.....	68
ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., ОЧЕРЕТЕНКО П. Особливості пісенного репертуару та його вивчення на уроках мистецтва в закладах загальної середньої освіти	71
ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., УСТЯНСЬКА С. Роль мистецтва в розвитку креативності та самовираження учнів.....	76
СОФРОНІЙ З. Особливості вокально-хорової роботи з учнями у процесі дистанційного навчання	79
ШЕВЦОВА О. Педагогічні принципи у формуванні творчого потенціалу майбутнього викладача музичного мистецтва.....	84
ШЕРШОВА Т. Формування виконавської майстерності викладача естрадного вокалу в умовах трансформації сучасної музичної освіти.....	89
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ ФОРМАЛЬНОЇ, НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	
ДОБРОВОЛЬСЬКА Р. О. Швейцарія як приклад інноваційних програм з музикотерапії	94
ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., ПОЛЬСЬКА Г. Популяризація української народної пісні в творчості сучасних виконавців.....	98
ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., РАСТОРГУЄВА К. Психосоматика тілесних зажимів у вокально-хоровій роботі під час занять музичним мистецтвом.....	104
ЗАМАШНЮК В. О., СОРОКОТЯГА Д. Ганс Ціммер : саундтрек до епохи.....	107

ПЕТРИК К.

Інтеркультурна компетентність майбутнього вчителя початкових класів:
український контекст..... 111

ФАТЬЯНОВА Т.

Формування національної ідентичності засобами мистецтва в
інтегрованому курсі «Я досліджую світ»..... 116

ШВЕЦЬ І.

Формування духовних цінностей школярів засобами мистецтва 121

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА МАЙБУТНЄ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., САМАТОВА К.

Особливості музичної освіти в дистанційному форматі..... 126

ОМЕЛЬЧЕНКО А. І., ЧЕРНЕНКО Т.

Формування творчої особистості вчителя мистецтва засобами цифрових
технологій 131

ПОПОВА О. І., ЛЕСИК А. С.

Інтеграція штучного інтелекту в мистецьку освіту: теорія і практика 136

ТКАЧЕНКО І. О., Сюй Бінцзе

Роль цифрових технологій у розвитку музичної імпровізації в дитячих
музичних школах 139

СТРАТАН-АРТИШКОВА Т. Б., НЕТЕЧА С.

Методика використання інформаційних технологій у процесі вивчення
музично-теоретичних дисциплін 142

**ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН**

БАКУМ В. А.

Творчий стиль композитора Олега Безбородька та його вплив на розвиток
сучасної української музичної культури 148

БАРБОЛІН М.

Виконавська майстерність майбутнього вчителя мистецьких дисциплін ... 154

ДУДНИК Є. Порівняльний аналіз оркестрового та ансамблевого виконавства	158
КОЧЕРГА Є. Психологічні аспекти популяризації національно-патріотичних цінностей в мистецькій освіті	163
КУЛКОВА С. Теоретико-методологічні засади формування виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва	167
СТРАТАН-АРТИШКОВА Т. Б., БОГУНЕНКО Д. Метод імпровізації у формуванні творчих якостей майбутнього викладача музичного мистецтва	171
СТРАТАН-АРТИШКОВА Т. Б., МЕРЗЛІКІН Н. Музично-виконавська культура у професійній підготовці майбутнього викладача музичного мистецтва	174

УДК 373.3.015.311:316.647.5]:7

Карина КОВАЛЬ, асистентка кафедри педагогіки,
Бердянський державний педагогічний університет,
м. Запоріжжя, Україна

ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»

Анотація. У статті проаналізовано проблему формування толерантності як ключової особистісної якості здобувачів початкової освіти у контексті сучасних викликів глобалізації, культурного розмаїття та міжкультурної взаємодії. Визначено значення виховного потенціалу інтегрованого курсу «Мистецтво» як ефективного засобу розвитку морально-етичних орієнтацій молодших школярів. Наголошено на важливості ознайомлення учнів із творами мистецтва різних культур, використання методів драматизації, міжкультурних проєктів та творчої співпраці для формування емпатії, поваги до інших, відкритості до нового досвіду. У статті представлено зразки практичного впровадження елементів мистецької освіти у процес виховання толерантності, зокрема через аналіз мюзиклу «Король лев» у початкових класах.

Ключові слова: толерантність, виховання здобувачів початкової освіти, інтегрований курс «Мистецтво».

У контексті глобальних змін, культурного різноманіття та активної взаємодії між представниками різних націй, релігій і традицій, особливої ваги набуває виховання міжособистісної й міжкультурної толерантності [3]. Особливу увагу необхідно приділяти цьому процесу на етапі початкової освіти, коли формується світогляд, морально-етичні орієнтації та основи соціальної поведінки дитини [1]. Одним із найефективніших інструментів реалізації

виховного впливу є мистецька освіта, зокрема інтегрований курс «Мистецтво», що передбачає вивчення музичного, образотворчого, театрального та хореографічного мистецтва.

Проблема формування толерантності у здобувачів початкової освіти, як інтегрованої особистісної якості, почала активно досліджуватися сучасними науковцями протягом останнього десятиліття: Б. Барчі, Н. Бессараб, О. Гордійчук, С. Довбенко, А. Лесик, Н. Пасічник, О. Попова, І. Резніченко, Р. Ріжняк, Е. Шелея та ін.

Мета дослідження полягає у теоретичному аналізі виховного потенціалу інтегрованого курсу «Мистецтво» під час формування толерантності у здобувачів початкової освіти.

Виховання толерантності у початковій школі є ключовим чинником гармонійного розвитку особистості, її здатності до конструктивного діалогу та співпраці [5]. Сучасна освіта, особливо в умовах реалізації Концепції Нової української школи, акцентує на формуванні ціннісного ставлення до світу та поваги до інших [4].

Інтегрований курс «Мистецтво» є особливим простором для розвитку естетичного сприйняття, емоційного інтелекту й духовного світу дитини. Через ознайомлення з творами різних народів, стилів, жанрів [3], учні мають змогу не лише формувати мистецькі навички, а й засвоювати соціально важливі якості, зокрема емпатію, доброзичливість, відкритість.

Мистецтво, як універсальна мова людства, сприяє формуванню позитивного емоційного фону, знижує рівень агресії, стимулює розвиток естетичного мислення та ціннісного ставлення до культурних відмінностей. Використання творів різних етнічних традицій, спільне виконання пісень або створення колективних проєктів навчає дітей взаємодіяти, приймати позицію іншого, працювати в команді [2; 3].

Одним із ключових напрямів виховання толерантності здобувачів початкової освіти в контексті реалізації інтегрованого курсу «Мистецтво» є

ознайомлення учнів із творами мистецтва різних народів світу, включаючи музичні традиції, елементи декоративного орнаменту, театральні образи, що втілюють національні особливості та естетичні уявлення окремих культур.

Наприклад, під час вивчення теми «Герої мультфільмів» [3], здобувачі початкової освіти знайомляться із мюзиклом «Король лев», який має значний потенціал для розвитку морально-етичних якостей. Аналізуючи сюжет, персонажів та їхні вчинки, діти вчаться розрізняти добро і зло, розуміти значення дружби, взаємодопомоги, прийняття іншого. Обговорення поведінки героїв та їхніх життєвих викликів сприяє формуванню емпатії, поваги до різноманіття думок, досвіду і культурних традицій. Крім того, мюзикл дає можливість звернути увагу на питання родинних цінностей, відповідальності та єдності, що є важливими складовими толерантної особистості. Інтеграція таких творів в освітній процес дозволяє зробити заняття не лише емоційно насиченими, а й спрямованими на морально-етичне зростання молодших школярів.

Важливим є також залучення школярів до міжкультурної комунікації через організацію мистецьких проєктів, днів культури, тематичних тижнів, присвячених толерантності, що дозволяє розширити кругозір і формує позитивне ставлення до представників інших етнічних і культурних спільнот. Ефективним засобом розвитку емпатії та емоційного залучення учнів є метод драматизації, який дозволяє глибше пережити зміст художніх творів і краще зрозуміти почуття інших.

Отже, виховання толерантності у здобувачів початкової освіти є важливим компонентом всебічного розвитку особистості. Інтегрований курс «Мистецтво» має надзвичайно потужний потенціал для реалізації цього завдання завдяки універсальності мистецтва як засобу емоційного й духовного впливу. За умови правильно організованого процесу, мистецька діяльність здатна ефективно формувати ціннісні орієнтири, соціальні компетентності та світоглядну відкритість молодших школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аристова Л. С., Чен Н. В. Мистецтво : підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти. Київ : УОВЦ «Оріон», 2023. 162 с.
2. Барчі Б. В., Шелея Е. М. Толерантність вчителя як умова успішної взаємодії з учнями. *Освіта і наука*. Вип. 1 (36). 2024. С. 62–68.
3. Коваль К. В. Педагогічні умови формування толерантності у здобувачів початкової освіти в умовах воєнного стану. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 12 (46). С. 391–399.
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
5. Попова О., Лесик А. Виховання толерантності здобувачів початкової освіти на уроках літературного читання. *Importance of Soft Skills for Life and Scientific Success : Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, March 1–2, 2022. Dnipro, Ukraine : FOP Marenichenko V.V., 2022. P. 145–148.*

УДК 37.015.3:159.947.5:78

Анетта ОМЕЛЬЧЕНКО, кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін,
Бердянський державний педагогічний університет,
Запоріжжя, Україна

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. У статті розглядається проблема розвитку емоційного інтелекту у майбутніх вчителів мистецтва в контексті сучасних соціокультурних та освітніх змін. Обґрунтовано значення емоційної сфери